

SL(5)707 – Rheoliadau’r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Ffioedd Ymwelwyr Tramor) (Diwygio) (Cymru) (Ymadael â’r UE) 2020

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Ffioedd Ymwelwyr Tramor) 1989 (y Prif Reoliadau). Mae'r Prif Reoliadau yn caniatáu i Fyrddau Iechyd Lleol yng Nghymru adennill ffioedd gan ymwelwyr tramor nad ydynt yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig (DU) ar gyfer categorïau penodol o ofal iechyd a ddarperir iddynt yng Nghymru, oni bai bod yr ymwelydd tramor, neu'r gwasanaeth y mae'n ei gael, yn destun esemptiad.

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud yn sgil ymadawiad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd. Bydd y Rheoliadau hyn yn cywiro cyfeiriadau at gyfraith yr UE a fydd yn anweithredadwy ar ôl i'r DU adael yr UE ac yn gwneud darpariaeth ar statws y ffioedd sydd i'w codi ar ymwelwyr o Aelod-wladwriaethau'r UE/AEE a'r Swistir sy'n defnyddio gwasanaethau'r GIG yng Nghymru pe bai dim cytundeb ar ddiwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu. Bydd y diwygiadau yn sicrhau bod categorïau penodol o ymwelwyr o Aelod-wladwriaethau'r UE/AEE a'r Swistir yn parhau i fod yn esempt rhag codi tâl am ofal penodol gan y GIG.

Gweithdrefn

Negyddol.

Gwnaed y Rheoliadau hyn gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd.

Caiff y Senedd ddirymu'r Rheoliadau hyn o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddiwrnodau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu, neu (ii) ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y cawsant eu gosod gerbron y Senedd.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y ddau bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol.

Mae Rheoliad 4 yn cynnwys croesgyfeiriad anghywir. Dylai'r cyfeiriad at reoliad 4A y Prif Reoliadau yn y fersiynau Cymraeg a Saesneg o'r Rheoliadau hyn fod yn cyfeirio at reoliad 4A(1). Gofynnir am ymateb gan y Llywodraeth.

2. Rheol Sefydlog 21.2(v) – bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol.

Mae Rheoliad 8 yn diwygio Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau, trwy fewnosod a hepgor gwledydd a thiriogaethau amrywiol. Mae Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau yn rhestru'r gwledydd neu diriogaethau y mae'r Deyrnas Unedig wedi ymrwymo i gytundeb cilyddol mewn cysylltiad â hwy. Mae'r sefyllfa yn Lloegr wedi'i gynnwys yn Atodlen 2 i Reoliadau Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Ffioedd Ymwelwyr Tramor) 1989 (Rheoliadau Ffioedd Lloegr). Nid yw'r Memorandwm Esboniadol yn cynnwys llawer o esboniad ychwanegol am y diwygiadau a wnaed gan reoliad 8.

Yn benodol, mae rheoliad 8(2)(d) o'r Rheoliadau hyn yn mewnosod Liechtenstein at Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau ac mae rheoliad 8(3)(b) o'r Rheoliadau hyn yn hepgor Gwlad yr Iâ o Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau. Mae Liechtenstein a Gwlad yr Iâ ill dau yn aelodau o Gymdeithas Masnach Rydd Ewrop (EFTA).

Ymhellach, nodir bod Sweden yn parhau i gael ei rhestru yn Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau er ei bod yn aelod o'r UE.

Nid yw'n glir pam mae Liechtenstein yn cael ei mewnosod yn Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau a Gwlad yr Iâ yn cael ei hepgor. Hefyd, nid yw'n glir pam mae Sweden yn parhau i gael ei rhestru yn Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau pan nad oes Aelod-wladwriaethau eraill yr UE wedi'u rhestru.

Mae'r sefyllfa mewn perthynas â dinasyddion Liechtenstein a Gwlad yr Iâ, yn ogystal â Norwy, yn cael ei llywodraethu gan y cytundeb gwahanu rhwng yr AEE a Chymdeithas Masnach Rydd Ewrop. Yn yr un modd, mae'r sefyllfa mewn perthynas â dinasyddion Sweden, yn ogystal ag Aelod-wladwriaethau eraill yr UE, yn cael ei llywodraethu gan y cytundeb ymadael rhwng yr UE a'r DU.

Darperir ar gyfer hawliau o dan y ddau gytundeb o dan reoliad 4B o'r Prif Reoliadau, a fewnosodir yn rhinwedd rheoliad 5 o'r Rheoliadau hyn. Felly, nid yw'n ymddangos bod angen cynnwys llofnodwyr y cytundeb gwahanu rhwng yr AEE a Chytundeb Masnach Rydd Ewrop, na chytundeb ymadael yr UE, yn Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau.

Ymhellach, nodir fod y Memorandwm Esboniadol yn dweud yr hyn a ganlyn:

"Amendments to the Principal Regulations are required to ensure that the law remains operable, existing exemptions still operate effectively and there is consistency of approach with England following EU Exit implementation period completion date in the event of a No Deal exit."

Nid yw Liechtenstein, Gwlad yr Iâ a Sweden wedi cael eu cynnwys yn Rheoliadau Ffioedd Lloegr, ac felly nid yw'r sefyllfa fel y'i nodwyd yn Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau yn gyson â hynny o dan Reoliadau Ffioedd Lloegr.

Gofynnir i Lywodraeth Cymru egluro:

- (a) pam mae Liechtenstein yn cael ei mewnosod yn Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau a Gwlad yr Iâ yn cael ei hepgor ohoni, ac
- (b) a ddylai Sweden gael ei hepgor o Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y ddau bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

3. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Nodwn y torrir y rheol 21 diwrnod (h.y. y rheol y dylai 21 diwrnod fod rhwng y dyddiad y gosodir offeryn "gwneud negyddol" gerbron y Senedd a'r dyddiad y daw'r offeryn i rym), a'r esboniad am dorri'r rheol a ddarparwyd gan Rebecca Evans AS, y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd, mewn llythyr at y Llywydd, dyddiedig 21 Rhagfyr 2020.

Yn benodol, rydym yn nodi'r hyn y mae'r llythyr yn ei ddweud ynghylch pam mae'r Rheoliadau hyn (y cyfeirir atynt fel "Rheoliadau 2020" yn y llythyr) yn torri'r rheol 21 diwrnod:

"Cafodd Rheoliadau 2020 eu gwneud a'u gosod cyn gynted ag yr oedd yn ymarferol wedi i ddrافت terfynol yr OS ar gyfer diwygio Rheoliadau Codi Ffioedd Lloegr gael ei rannu gan Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol Llywodraeth y DU ddechrau mis Rhagfyr. Roedd Rheoliadau 2020 yn ddibynnol ar y rhain ac mae eu diweddarwch wedi golygu bod Rheoliadau Cymru wedi dod i rym lai na 21 o ddiwrnodau wedi iddynt gael eu gwneud er mwyn iddynt ddod i effaith erbyn diwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu fan bellaf.

"Mae peidio â glynu wrth y confensiwn 21 o ddiwrnodau yn caniatáu i'r Rheoliadau ddod i rym ar 31 Rhagfyr, diwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu er mwyn sicrhau bod y Prif Reoliadau yn parhau i weithredu'n effeithiol ar ôl i'r DU ymadael â'r UE mewn sefyllfa Dim Cytundeb. Mae peidio â glynu at y rheol 21 o ddiwrnodau yn angenrheidiol felly, a gellir ei gyfiawnhau yn yr achos hwn."

4. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Mae Rheoliad 2(2)(h) yn mewnosod diffiniad newydd ar gyfer "relevant services", sy'n cyfeirio at ddarpariaethau yn Neddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. Un o'r gwasanaethau yw "primary ophthalmic services provided under Part 6" o Ddeddf 2006, er bod Deddf 2006 yn defnyddio'r diffiniad "general ophthalmic services". Gofynnir am ymateb gan y Llywodraeth.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â Phwyntiau Technegol 1 a 2 yn ogystal â Phwynt Rhinweddau 4.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 25 Ionawr 2021 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

—

Welsh Parliament

Legislation, Justice and Constitution Committee